

A jóság brechti véletlensége

BESZÉLGETÉS BABARCZY LÁSZLÓVAL

Varga Anikó, Kelemen József és Bezerédi Zoltán a főpróbán.

(Fotó: Kovács Tibor)

Bertolt Brecht drámái gyakran elevenednek meg a magyar színpadokon, mondhatni: a brechti hangulat és gondolatvilág folyamatosan benne lüktet a magyar színházi életben. A köz róla alkotott véleménye mégis a lehető legszélsőségesebb.

A kaposvári Csiky Gergely Színház műsorfüzetében is viszonylagos rendszerességgel fellelhetők Brecht-darabok; ebben az évadban A kaukázusi krétakör című drámát vízi színre a társulat Babarczy László rendezésében. A főpróbához közeledik, amikor a több mint egyhónapos munka a finishez közeledik, ültünk le íróról és darabról beszélgetni.

— **A rendező szerint mi az oka a Brecht-drámák rendíthetetlen népszerűségének az alkotók körében?**

— Azt hiszem, hogy Brecht a huszadik század legfontosabb drámaírója, és ez aligha vitatható. Darabjainak olyan bonyolultsága és olyan rétegei vannak — természetesen léteznek primitív Brecht-értelmezések, de ezek egyszerűen nem felelnek meg a valóságnak —, amelyeket senki nem tudott ebben a században olyan jól és élesen, olyan

megfoghatóan elmondani, mint ő. Azt gondolom, hogy ő az abszolút huszadik századi drámaíró. Ez az egyik ok. A másik ok pedig az, hogy a Brecht-színház színész- és társulatnevelő ereje egészen különleges. Nálunk sok fiatal színész bontogatja szárnyait, akiknek ki kell járniuk ezt az iskolát, hogy eléggé hatékonyan, eléggé biztosan működőképesek legyenek.

— **Mi az oka annak, hogy A kaukázusi krétakört szemelte ki?**

— A kaukázusi krétakör szívügyem, egyszer már megrendeztem korábban Pécsen. Brecht egyik központi mondanivalója, hogy az ember talán legemberibb képessége az, hogy érdekei ellenére tisztességes és erkölcsös legyen. Ebben a világban, ahol mi élünk, azt hiszem nem kell magyarázni, hogy ez mennyire fontos gondolat. Nagyon

pontosan elmondja a darab: az, hogy ez a történet jó véget ér, az egy abszolút véletlen. Nagyon pontosan kifejti az író, hogy a valóságban a történetek nem érhetnek jó véget. Ez a probléma nemcsak Brechté, a miénk is, az életünké. Nyilvánvaló, hogy az érdekeink nagyon sok esetben mást diktálnak, mint az erkölcsünk, és választanunk kell.

— **Nagyon fontos szín az előadásban Eörsi István fordítása és az eredeti Dessau-zene.**

— Ez egy különleges alkalom, mert az eredeti Dessau-zene a maga teljességében még soha nem hangzott el magyar színpadon. Ugyan én is a Dessau-zenét használtam régen, de az énekes nem énekelt ennyit, mert egész egyszerűen az akkori Garai Gábor-fordításra nem tudtuk megcsinálni. A Nemes Nagy Ágnes-féle fordítás pedig Maros Rudolf zenére készült. Tehát az eredeti színpadi zene a maga teljességében, elénekelve szólal meg először.

(Balassa)